

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Egan G. - Kolaps.pdb

PDB Name: b
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 24.1.2007
Modification Date: 24.1.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Greg Egan

Kolaps
(ikarie 1997/02)

Jekot a pištění bzučáku bude nabírat na síle, dokud tomu neučiním přítrž. Vyskočím z postele s vědomím, že mi netrvalo ani vteřinku, než jsem se probral, a přesto bych přísahal, že se mi o tom předtím zdálo. Že se mi ten zvuk zdál, ještě než se ozval. Možná je to jen trik. Možná se nám sny zdají, když ve spaní vzpomínáme. Nebo se mi o tom zdá každou noc, pro všechny případy každou chvíli.

Světlo nad bzučákem svítí rudě. Žádný cvičný poplach.

Přejdu přes pokoj k tlačítku, abych se ohlásil, a cestou se oblékám. Sotva bzučák zmlkne, zaslechnu blížící se sirénu. Zavázat si tkaničky mi trvá stejně dlouho jako všechno ostatní dohromady. Popadnu batoh, který leží vedle postele, a uvedu ho tlačítkem do chodu. Začne se probírat svými startovacími kontrolními programy a poblíkávat si přitom velkými písmeny LED.

Sotva dojdou ke kraji chodníku, hlučně vedle mě zabrzdí hlídkové vozidlo a rozlétnou se zadní dveře. Řidiče znám, je to Angelo, ale toho druhého poldu jsem ještě neviděl. Zrychlujeme, na terminálu auta se - coby černočerný kruh mezi různobarevnými skvrnami - objeví družicový pohled na DEKL (decrease entropy keeping lid) v matoucím infračerveném spektru. O chvíli později jej vystřídá mapa části města, jednoho z novějších předměstí dál na severu, samá slepá ulička a polokruhová ulice. Jsou zde vyznačené ulice, obvod DEKLu a přerušovaná čára značí, kde by se mělo nacházet Jádru. Optimální trasy jsou vynechány. Příliš zatěžují paměť. Koukám na mapu a snažím se nasoukat si ji do hlavy. Ne že bych k ní potom tam uvnitř neměl přístup, to ne, ale vždycky je rychlejší být prostě "v obraze". Když zavřu oči a snažím se představit si, kudy se dám, mapa v mé hlavě připomíná něco jako křížovkářské bludiště.

Vjedeme na autostrádu a z Angela konečně spadne nervozita. Řídí sice dobře, ale někdy uvažuji, jestli je zrovna řízení tou nejriskantnější částí celé akce. Ten polda, co ho neznám, má zřejmě jiný názor. Obrátí se na mě a říká: "Jedno vám musím říct. Vážím si toho, co děláte, ale musíte být děsnej šílenec. Já bych nešel dovnitř ani za milion dolarů."

Angelo se usklíbne, zahlédnu to ve zpětném zrcátku, a ptá se: "Poslyš, za kolik minut je padesátiprocentní pravděpodobnost, že jádro zmizí?"

DEKL má podobné vlastnosti jako radioaktivní jádro s poločasem rozpadu osmáct minut. Posledních šest minut vzrůstá pravděpodobnost na sedmdesát devět procent i víc. Naučil jsem se z paměti hodnoty pravděpodobnosti přesně na hodinu (to je deset procent), což může, ale taky nemusí být zrovna nejmoudřejší. Jak se dá vytušit, DEKL není s narůstajícím časem o nic víc nebezpečnější než stabilita jediného radioaktivního jádra. V jakékoli dané chvíli, pokud ještě nezmizel, je docela dobře možné, že se jako obvykle zdrží dalších osmáct minut. Pouhých deset procent materializací trvá hodinu či víc - ale celá polovina z těchto deseti procent nezmizí ani o osmáct minut později. Nebezpečí tudíž vůbec nevzrostlo.

Na to, aby se uvnitř Běžec ptal, jak je na tom DEKL právě v tuto chvíli, musí být naživu, aby se mohl ptát, a pravděpodobnostní křivka musí od té chvíle začít nanovo. Historie riziko nepředstavuje. Šance, že člověk přežije posledních "x" minut je sto procent, jakmile je z toho jednou venku. S tím, jak se dosud neznámá budoucnost mění v nesmazatelnou minulost, stává se risk jistotou.

Zdali takhle uvnitř přemýšlíme všichni, už je jiná otázka. Člověk se nemůže zbavit instinktivního pocitu, že jeho čas za chvíli vyprší a šance dojdou. Jakmile se DEKL jednou zmaterializoval, všichni začnou měřit čas, jakkoli se to teoreticky může zdát nepodstatné. Je pravda, že nakonec všechny tyhle snahy stejně přijdou vniveč. Člověk se však za každou cenu snaží vydat ze sebe co možná nejvíc.

Jsou dvě ráno. Autostráda je prázdná, ale stejně mě překvapí, že jsme vyjeli z dálnice tak brzy. Žaludek mám bolestivě stažený. Moc rád bych se cítil na všechno připraven, ale to nejsem nikdy. Vždycky si přeju, abych měl víc času se trochu sebrat, přestože nevím, jak si to "sebrat" vlastně představuju, natož jak toho docílit. Jakási bláznivá část mého vědomí stále doufá v nějaké zpoždění. Jestli snad opravdu doufám, že DEKL zmizí, než k němu dorazím, asi tady vůbec nemám co dělat.

Koordinátoři nám stále dokola opakují: "Vrátit se můžete, kdykoli chcete. Nikdo si vás za to nebude o nic méně vážit." To je samozřejmě pravda (až po ten bod, kde už je návrat fyzicky nemožný), ale bez té útěchy se obejdu. Ustoupit je jedna věc, a když už jsem jednou přijel na zavolání, nechci plýtvat energií na jiné myšlenky, nechci se donekonečna

ubezpečovat, že jsem volil dobře. Zpola jsem si namluvil, že bych pak sám se sebou nevydržel, i kdyby mi ostatní neřekli ani slovo, a trochu to pomáhá. Jediná potíž je v tom, že z téhle uklidňující lži se dá snadno zblbnout, a to bych opravdu nerad.

Zavřu oči a objeví se mi před nimi mapa. Mám v tom docela zmatek, ale přesto jsem schopen tu práci zvládnout. A o to tady jde.

Dokážu odhadnout, že jsme blízko, aniž bych musel pátrat po okolí. Ve všech domech se svítí, rodiny stojí venku na dvorcích. Mnoho lidí, když projíždíme kolem, mává a radostně nás vítá, což mě pravidelně deprimuje. Zato mám však perverzní radost, když za námi skupina mladíků stojících na rohu s pivem v ruce pokřikuje nadávky a oplzle gestikuluje. "Prasáci," zabručí ten polda, co ho neznám. Jsem zticha.

Zabočíme a koutkem oka zahlédnu vysoko po mé pravici stoupat tři helikoptéry s obrovským projekčním plátnem v závěsu. Náhle roh plátna zmizí ve tmě, a já spatřím, jak postupně splynul s linií onoho temného objektu, který pokračuje do závratné výšky.

Za dne a zvenčí vypadá DEKL impozantně. Obrovská černá kopule, která nic neodráží a která zamazala pořádný kus oblohy. Jen stěží uvěříte, že nestojíte před masivním pevným objektem. V noci je to však jiné. Tvar je sice tentýž, vykrojený ze sametové černi, před kterou i ta nejčernočernější noc vypadá šedivá, ale iluze její neprostupnosti je ta tam. Zbývá jen vědomí jakéhosi odlišného druhu prázdnoty.

Už tomu bude bezmála deset let, co se DEKL objevuje. Vždycky má tvar dokonalé klenby, poloměr o něco víc než kilometr, a obvykle se nachází ve vnitrozemí. Jen zřídka se prý objevoval na moři, a jen o něco málo častěji v neobydlených oblastech, ale naprostá většina jeho inkarnací se odehrává v oblastech zalidněných.

Vědci se v současnosti nejvíce přiklání k hypotéze, že se jakási budoucí civilizace pokusila zkonstruovat červí díru, jež by jim umožnila odebrat vzorky z pradávné minulosti a příklady vyhynulého života přenesla k prozkoumání do jejich doby. Jenomže to podělal. Oba konce červí díry se vůbec nenapojily. Celé se to smrsklo a zdeformovalo z jakési obrovské časové dálnice překlenující geologické epochy na jakýsi úsek, který nyní neměří ani tolik času, kolik by bylo potřeba k překročení jádra atomu rychlostí světla. Jeden konec červí díry - DEKL - má poloměr asi kilometr, ten druhý konec je tak o pětinu větší, prostorově soustředný s prvním, ale posazen o téměř nezměřitelně malý okamžik do budoucnosti. Vnitřní klenbu, místo určení červí díry, která se zdá být uvnitř, ale není, nazýváme Jádro.

Každý by rád věděl, proč tenhle připosražený kus neúspěšného časového inženýrství skončil zrovna v naší současnosti. Možná jsme čirou náhodou byli právě v půli cesty mezi původními cílovými stanicemi a ta věc se zhroutila symetricky. Stoprocentní smůla. Problém je v tom, že to nepřestalo fungovat úplně. Zmaterializuje se to vždycky někde na planetě, na několik minut znehybní, zase se pusť a zmizí, a o zlomek sekundy později už se objeví na dalším místě. Deset let analyzování dat nepřineslo žádnou metodu, jak předvídat následné materializace, ale nějaký zbytek navigačního systému přece v chodu být musí. Proč by se jinak červí díra spouštěla na zemský povrch (a jasně dávala přednost obydlím, suchozemským oblastem), místo aby nabrala přímý kurs do meziplanetárního prostoru? Spíš to vypadá, jako by se nějaký věrný, dementní počítač neustále svědomitě pokoušel ukotvit DEKL v oblasti, jež by se mohla zamlouvat jeho vědeckým páníčkům. Žádné prvopočátky života tu sice nenašel, ale města dvacátého prvního století musí stačit, když toho tu kolem zas tolik není. A pokaždé se mu permanentní spojení vymkne z rukou, vypaří se do hyperprostoru a s bezmeznou horlivostí a nekonečnou tupostí to zkouší znovu.

Škoda že je o nás takový zájem. Uvnitř červí díry platí čas a jedna prostorová dimenze, a ať už vinou projektu či fyzické nutnosti, jakýkoli pohyb, který znamená cestu z budoucnosti do minulosti, není povolen. V překladu do nynější geometrie červí díry to znamená, že když se kolem vás DEKL zhmotní, pohyb směrem od středu je nemožný. Máte neznámý čas - možná osmnáct minut, možná víc, možná méně - a musíte si za všech těchto kuriózních podmínek najít cestu do bezpečí Jádra. Stejným zákonům navíc podléhá i světlo, šíří se pouze směrem do nitra. Vše, co je středu blíže než vy, leží v neviditelné budoucnosti. Vy běžíte do tmy.

Slyšel jsem lidi, co se pošklebovali, že to nemusí být zrovna procházka růžovým sadem. Tak velký sadista zase nejsem, abych jim přál vyzkoušet si to na vlastní kůži.

Pohyb směrem ven není vlastně tak docela nemožný. Kdyby totiž byl, všichni, kteří by uvnitř uvízli, by okamžitě zemřeli. Srdce musí přečerpávat krev, plíce vzduch, nervové impulsy musí putovat všemi směry. Každá živá buňka je závislá na přísunu chemikálií a neumím si ani představit, co by se stalo na molekulární úrovni, kdyby mohly elektrony proudit tam, ale nazpět už ne.

Jedna možnost tu je. Jelikož totiž celých osm set metrů červí díry pokrývá tak krátký časový interval, vzhledem k lidskému tělu se jedná o interval ještě kratší - tak kratičká, aby zde stihlo sehrát roli množství faktorů. Neurčitost umožňuje nepatrné, místně omezené výjimky z klasického zákona.

Čili místo toho, aby všichni okamžitě zemřeli, vzroste krevní tlak, srdce začne bušit silněji, dýchání je najednou namáhavé a mozek funguje nevyzpytatelně. Enzymy, hormony a ostatní biologické molekuly jsou lehce deformovány, takže se neváží, jak bychom předpokládali, a jistým způsobem zasahují do všech biochemických procesů. Například kyslík se na hemoglobin neváže tak snadno. Moč je odváděna z těla až k postupné dehydrataci, neboť nepravidelný tepelný pohyb je najednou až příliš pravidelný.

Lidé, kteří na tom nejsou zdravotně zrovna nejlíp, mohou na následek těchto jevů zemřít. Těm ostatním se jen, navrch k nevyhnutelnému šoku a panice, zvedá žaludek, cítí se slabí a neschopní jasně myslet. Špatně se rozhodují. Dostávají se do míst, odkud už není úniku.

Ať tak či onak, pokaždé, když se DEKL zhmotní, je několik životů ztraceno. Běžci mohou zachránit deset nebo dvacet lidí, což, připouštím, není zrovna vysoká míra úspěšnosti, ale dokud nějaký génius nevyzkoumá, jak se DEKLu zbavit nadobro, je to pořád lepší než nic.

Projekční plátno už je vysoko nad námi, když dorazíme k "Jižnímu dispečinku", což je několik dodávek nacpaných

elektronikou a zaparkovaných na něčím dvorku. Na plátně se objeví teď už dobře známá část mapy, obraz je dokonale zaostřený a ani se nehne, přestože je promítán ze čtvrté helikoptéry, která musí stejně jako zbývající tři čelit mocnému, dovnitř vanoucímu větru. Lidé, kteří jsou uvnitř, samozřejmě vidí ven. Tato mapa spolu s ostatními, umístěnými na strategických místech, zachrání spousty životů. Jakmile se dostanete dovnitř, jít přímo k Jádru by teoreticky mělo být velmi snadné. Koneckonců snadnějšího směru či cesty snad ani není. Potíž je v tom, že cesta vedoucí přímo dovnitř vás pravděpodobně zavede k určitým překážkám, a pokud se nedokážete vrátit, kudy jste přišli, jedna z těch nejprostších s vámi udělá krátký proces.

Na mapě jsou proto vyznačeny šipky představující optimální cesty, jež vedou k Jádru za předpokladu, že zůstanete bezpečně na ulicích. Další dvě helikoptéry vznášející se nad DEKLem se také poctivě snaží. Za pomoci laserových naváděcích systémů pro řízené střely, které bez ustání krmí vystrašené počítače přes ELQU polohou a zaměřením, kreslí počítačem ovládané vysokorychlostní kulometry fluorescentní reflexní barvou tytéž šipky do neviditelných ulic pod sebou. Člověk sice před sebou šipky nevidí, ale může se ohlížet a sledovat ty, které minul. Pomáhá to.

Kolem dodávek už postává malý dav koordinátorů a jeden nebo dva Běžci. Tahle scéna vypadá pokaždé politováníhodně. Jako nějaké bezvýznamné utkání amatérských atletů předčasně ukončené kvůli dešti, až na ty helikoptéry. Vyskočím z auta a Angelo za mnou zavolá: "Zlom vaz!" Zvednu ruku a bez ohlednutí mu zamávám. Z tlampačů se stále dokola do DEKLu linou standardní instrukce v několika jazycích. Koutkem oka zachytím příjezd televizního štábu. Pohlédnu na hodinky. Devět minut. Neubráním se pomyšlení na těch 71 procent, přestože DEKL je evidentně a stoprocentně pořad zde. Někdo mi poklepe na rameno. Elaine. Usměje se a říká: "Nashle v Jádru, Johně," a plnou rychlostí vběhne do zdi z černočerné tmy před sebou, ještě než jí stačím odpovědět.

Dolores rozdává naše úkoly na paměťových médiích. Vytvořila většinu softwaru, který používají Běžci po celém světě, a na živobytí si vydělává také psaním počítačových her. Dokonce napsala jednu hru, která modeluje samotný DEKL, ale s tržbami to moc slavně nedopadlo. Recenzenti se shodli, že je to nevkusné. "Co máte dalšího? Nenapíšete nám Leteckou katastrofu?" Možná mají pocit, že by simulátory letu měly být programovány pro ustavičné bezvětrí.

Telekazatelé zatím prodávají modlitby, jež mají DEKL zapudit.

"Co pro mě máš?"

"Tři nemluvnata."

"To je všechno?"

"Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí."

Připojím k batohu cartridge. Na displeji se objeví výsek z mapy s třemi jasně červenými tečkami. Zavážu batoh a připevním si displej na jeho pohyblivé rameno, takže na něj mohu případně mrknout, bude-li třeba. Uvnitř červí díry lze elektroniku přinutit fungovat bez problémů, ale vše musí být speciálně uzpůsobeno.

Ještě to není celých deset minut, ještě chvilku. Ze stolu vedle jedné dodávky si vezmu sklenku vody. Je tu i roztok různých uhlovodanů, pravděpodobně vyvážený tak, aby co nejlépe vyhovoval potřebám našeho metabolismu, ale to jsem zkusil jednou a stačilo. V tomto stavu nejsou moje střeva na něco takového zvědavá, vyvážená, nevyvážená. Je tu taky káva, ale stimulant je to poslední, co zrovna v této chvíli potřebuju. Upíjím vodu, slyším své jméno a nedá mi to, abych si neposlechl bláboly televizního reportéra.

"...John Nately, středoškolský profesor a skromný hrdina na své již jedenácté výpravě do útrob DEKLu jako dobrovolný Běžec. Jestli dnes v noci přežije, vytvoří nový národní rekord - i když je samozřejmě, že s každým dalším vstupem se jeho šance ztenčují a nyní už..."

Ten vůl se tady vykecává - žádné šance se neztenčují, veterán toho zas tak extra moc neriskuje - ale nemám čas uvést to na pravou míru. Několik vteřin ledabyle mávám pažemi ve snaze se zahřát, jenže moc platné to není. Každý sval mého těla je napjatý a takový zůstane i příštích osm set metrů, děj se co děj. Pokouším se vyprázdnit mysl a soustředit se pouze na rozběh. Čím rychleji do DEKLu vběhnete, tím je to menší šok. A než se stačím, dnes v noci poprvé, sám sebe zeptat, co tady dopřic vlastně dělám, opouštím tento izotropický vesmír a otázka zůstane nevyřešená.

Temnota vás nespokne. To je na tom asi to nejdivnější. Viděli jste přece, jak spolkla ostatní Běžce, tak proč tedy nespokla i vás? Místo toho před každým vaším krokem couvá. Hranice není nijak pevně stanovená. Velká neostrost postupně mizí a viditelnost stoupá s každým krokem. Ve dne to vypadá naprosto neskutečně a lidé prý dostávali záchvaty šílenství, když viděli, jak jim před očima ustupuje prázdnota. V noci to vypadá jen nepravděpodobně, jako byste pořádali hon na neviditelnou mlhu.

Na začátku je to skoro až moc snadné. Vzpomínky na bolest a únavu se zdají absurdní. Díky častým zkouškám ve speciálním tlakovém oděvu mi náznak odporu při dýchání připadá téměř důvěrně známý. Kdysi brali Běžci na snížení tlaku léky, ale poctivý trénink dokáže ovlivnit pružnost cév natolik, že tělo zvládne stres bez pomoci. Z prazvláštního škubavého pocitu v nohách při každém vykročení bych se už asi dávno zcvoknul, kdybych (zhruba) neznal důvod. Při pohybu tahem (spíš než strkáním) vám v případě, že jdete dovnitř, něco klade odpor, neboť informace cestují směrem ven. Kdybych za sebou táhl desetimetrový provaz, nebyl bych schopný učinit jediný krok. Tahání za provaz by z místa, kde stojím, předávalo informaci o mém pohybu, dalšímu bodu za mnou. Takový pohyb není dovolen a jen díky obrovské spoustě dalších faktorů mohu vůbec kráčet vpřed.

Silnice se mírně stáčí doprava, postupně ztrácí radiální směr, ale žádná příhodná zatáčka se ještě nevyskytla. Stojím uprostřed silnice rozkročený nad dvojitou bílou čarou, neboť se hranice mezi minulostí a budoucností přesunula vlevo. Vždycky to vypadá, jako by se povrch silnice svažoval do temnoty, ale je to jen další efekt Červí díry. Jednostrannost tepelného pohybu molekul - příčina větru, který vše strhává dovnitř, a pomalé dehydratace organismu - vytváří sílu nebo pseudosílu, která se projevuje i na pevných objektech a naklání pomyslnou vertikálu.

"-mi! Prosím!!!"

Mužský hlas, zoufalý, zmatený - a zcela rozhořčený, jako kdyby nemohl pochopit, že už jsem ho dávno musel slyšet a

že snad ze zlomyslnosti či lhostejnosti předstírám hluchotu. Otáčím se, aniž bych zpomalil, naučil jsem se to dělat takovým způsobem, abych pocítil jen nepatrnou závrať. Za mnou vypadá všechno skoro normálně, až na to, že pouliční světla nesvíí a většina záře pochází z reflektorů helikoptér a obrovské mapy svítící na obloze. Výkřik se ozval z autobusové zastávky celé z nezničitelného plastu a nerozbitného skla necelých pět metrů za mnou. Což je totéž, jako kdybych byl na Marsu. Sklo je pokryto drátěnými oky, za nimiž lze spatřit nezřetelnou siluetu postavy.

"Pomozte mi!"

Naštěstí pro mě jsem pro toho muže zmizel v temnotě. Alespoň nemusím přemýšlet, jaké gesto udělat, jak se zatvářít. Obrátím se a pádím pryč. Nejsem zvyklý na cizí smrt, ale na vlastní bezmocnost zvyklý jsem.

Za těch deset let, co tu DEKL řídí, byly vypracovány mezinárodní směrnice pro barevné značení takových veřejných míst, která by mohla skrývat potenciální nebezpečí. Pomáhá to jako všechny ostatní prostředky. Trochu. Jsou i takové směrnice, které mají v plánu označit všechna zákoutí, v nichž mohou lidé uvíznout, a tak nakonec vyloučit všechna rizika. Jenže to bude stát miliardy a trvat desetiletí a vůbec se to nedotkne skutečného problému, jakým jsou interiéry. Viděl jsem názorné ukázky bezrizikových domů a kanceláří, kde byly dveře nebo vchody se závěsy v každém rohu každého pokoje, ale do módy to nepřišlo. Můj vlastní dům má k takovému ideálu daleko. Když jsem zjistil, kolik by všechny ty úpravy stály, zvolil jsem řešení nejlevnější. Pořádné kladivo u každé stěny.

Zabočím vlevo právě ve chvíli, kdy se za mnou na cestu snese roj zářivých šipek.

Jsem téměř u prvního cíle. Zmáčknu tlačítko na batohu a mrknu stranou na displej, na kterém teď svítí plánec domu. Sotva je jasná poloha DEKL, Doloresin software začne šťárat v databázích a sestavovat seznam míst, kde bychom ještě mohli být co platní. Informace nejsou nikdy úplně a občas taky naprosto chybné. Údaje nashromážděné při sčítání lidu jsou často zastaralé, stavební plány nepřesné, špatně zařazené nebo prostě chybí, ale to není nic ve srovnání s tím, když má člověk vlézt do domu vybraného nazdařbůh.

Přejdu skoro do chůze už dva domy napřed, abych měl čas zvyknout si na průvodní jevy. Běh směrem dovnitř snižuje - ve vztahu k červí díře - vnější složky cyklicky se pohybujících částí těla. Zpomalit nebývá vždycky to pravé. Často se mi zdá, že běžím kaňonem úzkým přesně na šířku mých ramen a že jeho stěny zůstanou od sebe jen tak dlouho, dokud poběží dost rychle. Takhle si mé tělo představuje zpomalení.

Ulice se zde stáčí asi o třicet stupňů. Přejdu po trávníku sousedního domu a překročím cihlovou zídku ve výši kolen. Tento úhel pohledu skrývá několik překvapení. Většina toho, co je skryto, se dá odhadnout, jako by to člověk viděl svým vnitřním zrakem. Vlevo se ze tmy vynoří roh domu, který hledám. Zorientuju se podle něj a zaměřím k postrannímu oknu. Kdybych vešel předním vchodem, zjednal bych si přístup téměř k půlce domu včetně ložnice, kterou Doloresin nespolehlivý Tipovač pokojů nominoval s největší pravděpodobností na pokoj s dítětem. Lidé mají možnost dát si přímo u nás funkci svých pokojů zaregistrovat, ale obtěžovalo se jich jen pár.

Železnou tyčí rozbiju okno, otevřu jej a vlezu dovnitř. Malou elektrickou lampičku nechám na parapetu, tahat ji s sebou by bylo zbytečné, a vydám se do nitra pokoje. Jde na mě závrať a je mi špatně od žaludku, ale snažím se soustředit. Jeden krok navíc a záchrana je desetkrát obtížnější. Dva kroky navíc a je to v pytli.

Že jsem trefil správný pokoj je jasné, když se objeví prádelník zaplněný gumovými hračkami, zásypem, dětským šamponem a dalším podobným inventářem rozsypaným po podlaze. Pak se po mé levici objeví podivně znetvořený roh kolébky. Zpočátku asi stála rovnoběžně se stěnou, ale vlivem dostředné síly se nerovnoměrně posunula. Přitočím se k ní, pomalu se krok za krokem sunu vpřed, až spatřím pod pokrývkou kostku. Nesnáším tuhle chvíli, ale čím déle budu čekat, tím hůř. Sáhnu stranou a vytáhnou s příkrývkou i dítě. Kolébku odkopnu z cesty a pomalu skláním ruce, dokud dítě nevklozune do klokanky na mé hrudi. Nést dítě dokáže dospělý jen na krátkou vzdálenost. Obvykle je to smrtelné. Mimino se ani nepohnulo. Je v bezvědomí, ale dýchá. Projede mnou zachvění, jakási krátká citová katarze, a vydám se na zpáteční cestu. Mrknutím na displej si překontroluju cestu ven a konečně si dovolím podívat se na čas. Třináct minut. Šedesát jedna procent. Navíc je odsud Jádro bez zastavení jen dvě nebo tři minuty dolů z kopce. Jeden úspěšně splněný úkol znamená hodit zbytek za hlavu. Jiná možnost není. Dítě s sebou do budov a zase ven člověk táhnout nemůže, ani ho nejde někam položit a později se pro něj vrátit.

Sotva vyjdu z domovních dveří, zalije mě závratná vlna úlevy. Buď je to úleva, anebo příliv čerstvé krve do mozku. Na trávníku začnu zrychlovat, ale koutkem oka zachytím postavu ženy, která něco křičí.

"Počkejte! Zastavte!"

Zpomalím. Žena mě doběhne a srovná se mnou krok. Položím jí ruku na rameno, lehce ji postrčím před sebe a říkám: "Utíkejte, jak nejrychleji můžete. Když mi chcete něco říct, zařaďte se za mě. Já to udělám stejně. Jasný?"

Předběhnu ji. Žena říká: "To dítě je moje dcera! Je v pořádku? Prosím vás, řekněte mi... Je živá?"

"Nic jí nechybí. Uklidněte se. Teď ji musíme dostat do Jádra. Jasný?"

"Chci ji nést. Chci ji vzít sama."

"Počkejte, než budeme v bezpečí."

"Chci ji tam donést sama."

Do háje! Po straně na ni pohlédnu. Tvář má mokrou potem a slzami. Jednu ruku samou modřinu a šrám, obvyklý příznak toho, když se člověk pokouší dosáhnout na něco nedosažitelného.

"Myslím si, že by bylo opravdu moudřejší počkat."

"Jakým právem? To je moje dcera! Koukejte mi ji dát!" Žena je zlostí bez sebe, ale na to, co prožila, je až pozoruhodně při smyslech. Ani si neumím představit, co to muselo být, zoufale čekat u domu, zatímco ostatní prchali, a doufat, že se stane nějaký zázrak. Ačkoli to bylo jednání zoufalé a pošetilé, její odvahu jsem musel obdivovat.

Já jsem na tom dobře. Moje bývalá žena, náš syn a dcera žijí ode mne přes půl města daleko. Z přátel nikdo poblíž nebydlí. Držím si tedy zdroje svých citů pěkně od těla. A všichni ti, co je nedokážu zachránit, mi můžou vlízt na záda.

Takže co udělám? Uteču jí a nechám ji, ať za mnou s křikem běží? Možná by to bylo nejlepší. Kdybych jí ale to dítě dal,

mohl bych prohledat ještě jeden dům.

"Víte, jak s ní tady zacházet? Za žádných okolností nesmíte udělat jediný krok směrem od tmy. Nikdy."

"To vím. Přečetla jsem o tom všechny články. Víím, kdo jste i co tu děláte."

"Tak dobrá." Musím být úplný cvok. Přejdeme do chůze a vložím jí dítě do rukou tak, abych jí je podal, když kráčí vedle mě. Na poslední chvíli mi dojde, že jsme už u odbočky ke druhému domu. Sotva žena zmizí v temnotě, stačím jen zavolat: "Utíkejte! Neztraťte šipky a utíkejte!"

Kontroluju čas. Se vším tím zdržováním už uteklo patnáct minut. Jsem však stále naživu, čili pravděpodobnost, že červí díra do dalších osmnácti minut nezmizí, je jako obvykle padesát ku padesáti. Nepochybně bych mohl každou vteřinou zemřít, ale zrovna takovou šanci jsem měl, sotva jsem vkročil dovnitř. Jsem stejný blázen jako předtím. Je to tak.

Druhý dům je prázdný a není těžké uhadnout proč. Tip počítače na dětský pokoj zrovna nevyšel a ložnice rodičů je od něj směrem ven. Okna jsou dokořán a jasně značí únikovou cestu.

Sotva nechám dům za zády, přepadne mě podivný pocit. Vítr proudící dovnitř zřejmě poněkud zesílil, silnice míří přímo do tmy a já cítím nevysvětlitelný klid. Běžím, jak nejrychleji umím a stín skryté paniky, nečekané smrti, se vytratí. Mé plíce a svaly sice stále překonávají obtíže, ale připadám si k nim nějak lhostejný. Vědomí bolesti a úsilí přetrvává, jenže jaksi odděleně.

Já vlastně přesně vím, proč tu jsem. Tam venku si to nikdy tak úplně nepřipustím. Vypadá to hrozně podivínsky a bizarně. Evidentně rád zachraňuju životy a to je nejspíš jen část pravdy. Nepochybně mi také dělá dobře být hrdinou. Skutečný důvod je však příliš podivný, než aby jej bylo možno klasifikovat ať jako nesobecký či naopak ješitný. Červí díra zviditelňuje základní existenční pravdy. Do budoucnosti člověk nevidí. Minulost už nezmění. Celý náš život běžme kamsi do tmy. A proto jsem tady.

Necítím, že by se mým tělem rozlévala jakási necitlivost, spíš si připadám jako loutka, která dělá pořád dokola jedno a totéž. Vzpamatuju se právě včas, abych zkontroloval mapu. Musím se rychle obrátit vpravo, čímž rázně skoncuju se vši náměsíčností. Hlava mi třeští, jak se tak rozhlížím po tom rozděleném světě, takže radši koukám na nohy a snažím se vzpomenout si, zdali by se mi hlava pročistila nahromaděním krve do levé hemisféry či ne.

Poloha třetího domu není právě příznivá. Ložnice rodičů je sice od dětského pokoje lehce směrem ven, ale dveře umožňují přístup pouze k polovině pokoje. Dovnitř vlezou oknem, které rodiče použít nemohli.

Dítě je mrtvé. Krev vidím ze všeho nejdřív. Najednou se cítím velmi unavený. Je vidět část dveřního otvoru a je mi jasné, co se tu muselo stát. Matka nebo otec se chtěli protáhnout dovnitř a zjistili, že otvor stačí tak akorát na to, aby dosáhli na dítě, mohli ho chytit za ruku, ale nic víc. Táhnout něco směrem dovnitř je nepřipustné, jenže to se lidem nezdá. Nečekají to, a když je to zaskočí, zápasí s tím. Když chcete někoho, koho milujete, vyrvat ze spárů nebezpečí, táhnete vši silou.

Pro mě jsou dveře snadným východem, ale ne tak pro toho, kdo se jimi protáhl dovnitř - zvláště byl-li to člověk plný žalu. Stojím přede dveřmi a pátravě se dívám do tmy ve vnitřním rohu pokoje. "Skrčte se, co nejvíc můžete," vykřiknu a předvedu jak. Z batohu vytáhnu průrazník a zaměřím do výšky. Zpětný ráz by mnou za normálních okolností pěkně zacloumal, ale zde je to pouhé žduchnutí.

Zahodím možnost použít dveře a vykročím vpřed. Že jsem právě vypálil do zdi metrovou díru, není zrovna moc patrné. Všechny prach a sutiny jsou na druhé straně. Konečně se dostanu k muži, který klečí v rohu, hlavu zakrytou rukama. Na krátký okamžik mám dojem, že je živý, že se skrčil, aby se ochránil před výbuchem. Žádný puls, žádná respirace. Zřejmě tučet zlomených žeber. Nemám chuť to zjišťovat. Někteří lidé vydrží celou hodinu mezi cihlovými stěnami a třetí, neviditelnou zdi, která je nemilosrdně tlačí do kouta pokaždé, co ukročí stranou, pokaždé, když ustoupí. Někteří však udělají vůbec to nejhorší. Vmáčknou se do nejzazšího kouta svého vězení, poslušně nějakého nepochopitelného instinktu.

Je možné, že ten muž nebyl vůbec zmatený. Třeba si jen přál, aby už to skončilo.

Protáhnu se dírou ve zdi. Vrávoravým krokem přejdu kuchyni. Sakra, celý ten idiotský plán je na pytel, na pytel, na pytel. Dveře, které čekám, neexistují. Rozbiju kuchyňské okno a ještě se cestou ven říznu do ruky.

Odmítám pohlédnout na mapu. Nechci znát čas. Jsem sám, kromě mě už záchranu nikdo jiný nepotřebuje, všechno tady nosí smůlu. Cívím na zem, na poletující kouzelné zlaté šipky a ani se je nesnažím počítat.

Jeden pohled na odhozený tlející hamburger na ulici a zvracím. Zdravý rozum mi říká otoč se, udělej krok zpět, ale takový cvok zase nejsem. V ústech a v nose mám kyselo, až mi vhrkly do očí slzy. Když si je otírám, stane se něco neskutečného.

Nahoře, vysoko v té temnotě nade mnou se objeví zářící oslnivě modré světlo. Zakryji si tvář rukama a dívám se štěrbínami mezi prsty. Čím víc si na tu zář zvykám, tím víc začínám rozeznávat detaily.

Shluk dlouhých, tenkých, světélkujících válců visí na obloze jako nějaké varhanní píšťaly, které někdo převrátil vzhůru nohama, celé skleněné, koupající se v zářící plazmě. Světlo, jež vydávají, nijak neozářuje domy a ulice pod sebou. Určitě mám halucinace. Už dřív jsem vídal v temnotě tvary, ačkoli nic tak nápadného, nic tak trvalého. Běžím jako šílený ve snaze pročistit si hlavu. Přízrak však nemizí, ani se nevytrácí. Pouze se přibližuje.

Stojím jako přikovaný a nezadržitelně se chvěji. Hledím do neskutečného světla. Ale co když to v mé hlavě není? To je jediné možné vysvětlení. Obnažila se zřejmě jakási část skrytého mechanismu červí díry. Šílený navigátor mi tady ukazuje svou bezcennou duši.

Jeden hlas mi v hlavě křičí 'Ne!' a druhý mě chladně ujišťuje, že nemám jinou možnost a že tuhle šanci už podruhé mít nebudu. Vytáhnu průrazník, zaměřím a vypálím. Jako by snad jakási mrňavá zbranička v rukou aměby mohla civilizaci, před jejíž "technikou" se krčíme bázní, o ten třípytivý výtvar připravit.

Konstrukce se otřese a v tichu vybuchne. Světlo se smrtí v oslepující bod velikosti špendlíkové hlavičky a vpálí se mi do vědomí. Až když odvrátím hlavu, jsem si jist, že skutečné světlo je opravdu pryč.

Znovu se dám do běhu. Ochromen hrůzou, naplněn hrdostí. Nemám ani páru o tom, co jsem udělal, ale s červí dírou se, alespoň prozatím, nic nestalo. Vjem světla, který mi přetrvává ve vědomí, pluje temnotou a nedá se ničím smazat. Mohou halucinace zanechávat trvalé vjemy? Opravdu se navigátor sám vystavil na obdiv, opravdu mi dovolil, abych jej zničil?

Šlápnu na něco, zavrávám, ale neupadnu. Obrátím se a spatřím, jak se po cestě plazí nějaký muž. V ten moment stojím na místě, ještě celý zpitomělý z toho setkání s nadpřirozenem. Muž má amputovány obě nohy až ke stehnům. Posunuje se vpřed pouze svými pažemi. To je samo o sobě obtížné za normálních podmínek, natož tady.

Pro pohyb v červí díře máme speciální kolečkové vozíky (kolečka větší než je určitá velikost se při zastavení tlakem krouží a ohýbají), a kdybychom věděli, že budeme jeden potřebovat, vzali bychom ho sem. Aby je však každý Běžec s sebou tahal jen tak nazdařbůh, na to jsou moc těžké.

Muž zvedne hlavu a volá: "Koukej mazat, kurva!", aniž by na vteřinku zapochyboval, že nekřičí do prázdného prostoru. Hledím na něj a dumám, proč ho nevezmu za slovo. Je obrovský. Má mohutnou figuru a vypracované svaly, navrch je pěkně sádelnatý. Těžko bych ho uzvedl, a i kdyby, tak bych se s ním ploužil ještě pomaleji, než když se plazí.

Něco mě napadne. Pohled stranou mi odkryje dům, jehož vchodové dveře nejsou sice vidět, ale určitě se nacházejí tak metr až dva směrem dovnitř od místa, kde stojím. Kladivem a dlátem rozbiju dveřní panty, vysadím dveře z rámu a vrátím se na cestu. Muž už mě mezitím dohonil. Skloním se a poklepu mu na rameno.

"Nechcete si zasáňkovat?"

Udělám krok před něj a zachytím proud nadávek. Pohled na jeho zakrvácená předloktí není dvakrát příjemný. Hodím dveře před něj na silnici. Muž leze dál. Čekám, než mne zase může slyšet.

"Ano nebo ne?"

"Jo," zabručí.

Není to sice nijak zvlášť šikovné, ale funguje to. Sedí na dveřích a opírá se o paže. Já běžím za ním a rukama tlačím do jeho ramen. Tlačit - to je jediný pohyb, proti kterému červí díra nic nenamítá a následkem dostředné síly to jde lehce, jako bychom jeli z kopce. Někdy jedou dveře tak rychle, že je musím na vteřinku či dvě pustit, abych se nepřevážil.

Dívat se na mapu už nepotřebuju. Já ji znám, vím přesně, kde jsme. K Jádru už nezbývá ani sto metrů. V duchu si přeríkávám zaklínadlo: Nebezpečí nevzrůstá. Nebezpečí nevzrůstá. A podvědomě tuším, že celá ta teorie "pravděpodobnosti" je na nic. Červí díra čte mé myšlenky, čeká na první záblesk naděje, ať už chybí do konce padesát metrů nebo deset metrů nebo dva metry, počká si na něj.

Jedna část mého já potichu odpočítává vzdálenost, kterou jsme již urazili: devadesát tři, devadesát dva, devadesát jedna... Mumlám si náhodně vybraná čísla, a když dojdou, začnu zase od libovolného čísla: osmdesát jedna, osmdesát sedm, osmdesát šest, osmdesát pět, osmdesát devět...

Prudce se kolem nás rozvine nový svět, plný světla, zatuchlého vzduchu, hluku - a lidí, velké spousty lidí. Strkám před sebou dveře s mužem, až ke mně někdo přiběhne a jemně mě odvádí stranou. Elaine. Vede mě ke schodům k jednomu domu, zatímco již k mému zakrvácenému pasažérovi pádí Běžec s lékárníčkou. Kolem elektrických svítilen postávají nebo posedávají hloučky lidí a zaplňují veškeré volné prostranství kam až oko dohlédne. Upozorním na ně Elaine.

"Koukni. Nejsou nádherní?"

"Johne? Jsi v pořádku? Odpočiň si. Už je konec."

"Zatracená práce." Pohlédnu na hodinky. "Dvacet jedna minut. Čtyřicet pět procent." Hystericky se směju. "Fakt jsem se bál pětáctyřiceti procent?"

Srdce mi buší dvakrát rychleji než je třeba. Chvilku se procházím, než mě začne opouštět závrať. Pak sebou žuchnu na schody vedle Elaine.

Po chvíli se ptám: "Zůstal tam ještě někdo?"

"Ne."

"Skvělé." Opět mám svých pět téměř pohromadě. "No... a co ty?"

Pokrčím rameny. "V pořádku. Šla jsem pro jednu hezoučkou holčičku. Teď už je někde tady se svými rodiči. Bez problémů. Příznivá geometrie." Znovu pokrčím rameny. Taková je Elaine. Příznivá geometrie, nepříznivá geometrie, jaképak s tím fraky.

Podělím se s ní o své vlastní zážitky, přízrak vynechám. Měl bych si nejprve promluvit s lékaři, vyjasnit si, jaké halucinace jsou nebo nejsou možné, ještě než začnu šířit zvěsti o tom, že jsem naslepo střelil po zářících varhanních píšťálách z budoucnosti.

Jestli jsem však něčemu prospěl, stejně to brzy poznám. Pokud se DEKL opravdu začne vzdalovat od planety, nemělo by trvat dlouho.

Média se zřejmě rozhodla udělat ze mě bůhvíjakého experta. Nevím z jakého důvodu - pokud za to ovšem nemůže výraz "radiálně anizotropický", který jsem kdysi použil v jednom interview. Je sice pravda, že jsem provedl jeden z prvních vědeckých "průzkumů", ale to mohl udělat kterýkoli jiný Běžec a dneska už je to úplně normální. Faktem zůstává, že podle mezinárodní dohody mají do DEKLu zakázáno vstupovat a riskovat životy všichni, kteří by mohli přispět k vytvoření teorie DEKLu i sebenepatrnějším způsobem.

Pokud jsem tedy snad nějak výjimečný, pak je to nedostatkem vhodné kvalifikace. Většina ostatních dobrovolníků má za sebou kurzy první pomoci.

Přepnu hodinky na režim chronografu a srovnám ho s údajem, který právě svítí na terminálu, a to samé udělám i s časoměřičem na batohu. Dvacet šest minut a dvanáct sekund. Zhmotněný DEKL vypadá stále stejně. Netuším, na jakém stupni by se vlastně odloučení odehrálo, ale další materializace už by jistojistě nebyla na zemském povrchu. Bud' hluboko v zemské kůře, nebo na pul cestě do vesmíru.

Zatřesu hlavou. Nemusím si to předčasně malovat, když nemám jistotu, že to bylo opravdu skutečné.

"Co?" ptá se Elaine.

"Ale nic."

Znovu sleduji čas. Dvacet devět minut. To je třicet tři procent. Netrpělivě pohlédnu na ulici před sebou. Do červí díry je, samozřejmě, vidět, ale hranice je zřetelně naznačena náhlým poklesem osvětlení, neboť venkovní světlo jako takové nemůže dovnitř nikdy proniknout. Až se ovšem DEKL vydá na další pout', nemůžeme se těšit na žádné jemné posuny světla. Dokud je červí díra na svém místě, ovlivňuje druhý termodynamický zákon (jednostranný tepelný pohyb vyvolá na počátku zřetelný pokles entropie). Až nás opustí, postoupí nám dokonalé odškodné. Radiálně totiž zhomogenizuje prostor, který pokrývala, a to doslova do mikronu. Na nějaké skále dvě stě metrů pod námi nebo atmosféře nad námi nesejde. Z obou už je stejnorodá látka. Zato všechny domy, všechny zahrady, všechna stébla trávy, vše, co je vidět pouhým okem, prostě zmizí. Nežůstane nic kromě radiálních pruhů jemného vířícího prachu a vysoce stlačený vzduch v Jádru může dát našemu světu konečně vale.

Třicet pět minut. Dvacet šest procent. Prohlížím si unavené tváře těch, co přežili. Pocit úlevy a vděčnosti za to, že jsou v bezpečí, nadobro opustil i lidi, kteří uvnitř svou rodinu a přátele nenechali. Přejí si - všichni si přejeme, aby už bylo po všem. Vše, co se týká běhu času, vše, co se týká nejisté materializace červí díry, najednou ztratilo význam. Ano, každou chvíli můžeme být zase svobodní. Dokud nejsme, se stejnou pravděpodobností tu můžeme trčet dalších osmnáct minut.

Čtyřicet minut. Dvacet jedna procent.

"Dneska nám z toho dozajista zalehne v uších," říkám. Nebo, což je mnohem horší, tlak v Jádru vzroste natolik, že z následného snížení tlaku vzduchu dostaneme všichni kesonovou nemoc. Ačkoli to by znamenalo přinejmenším další hodinu. Pokud však už na tom červí díra začala pracovat, hodili by nám sem z letadla drogu, která by zmírila následky.

Padesát minut. Patnáct procent.

Všichni zmlkli. I děti přestaly plakat.

"Jaký je rekord?" ptám se Elaine.

Obrátí oči v sloup. "Padesát šest minut. Byls u toho. Před čtyřmi lety."

"A jo. Vzpomínám si."

"Jen klid. Musíš být trpělivý."

"Nepřipadáš si trochu hloupě? Kdybych to byl věděl uvnitř, dal bych si na čas."

Jedna hodina. Deset procent. Elaine usnula s hlavou na mém rameni. Také jde na mě spání, ale jedna neodbytná myšlenka mi nedá pokoj.

Vždycky jsem předpokládal, že se červí díra pohybuje proto, že se jí nedaří trvale zakotvit - ale co když je to právě naopak? Co když se pohybuje jen proto, že její úsilí bylo nakonec vždy úspěšné? Co když ji navigátor odlepí od země jen proto, aby mohl co možná nejrychleji zase přistát - ale porouchané zařízení nedokáže být úspěšnější než padesát ku padesáti každých osmnáct minut?

Možná jsem tomu snažení udělal konec. Možná jsem nakonec přivedl DEKL do klidového stavu.

Konec konců ten nárůst tlaku může být sám o sobě osudný. Stane se to v jednom ze sta tisíců případů a už to tady jednou bylo, čili není důvod, proč by se to nemohlo opakovat. Nejvíce mě trápí, že se to nikdy nedozvím. I kdybych kolem sebe viděl umírat lidi, ta chvíle, kdy poznám, že to je ta konečná cena - už nikdy nepřijde.

Elaine se ze spaní ptá: "Pořád?"

"Jo." Obejmu ji jednou rukou. Nezdá se, že by jí to vadilo.

"Fajn. Vzbud' mě, až bude po všem."

přeložila Blanka Vykoukalová